

INGLIZ TILI DARSLARIDA YUQORI NATIJAGA ERISHISH USULLARI VA
ZAMONAVIY YECHIMLARI

Malikova Mahliyo Bahodir qizi

*Samarqand viloyati Paxtachi tumani 1-umumiy o'rta ta'lim maktabining
ingliz tili fani o'qituvchisi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ingliz tili darslarida o'quvchilarni qiziqishlarini va dars jarayonida faolligini oshirish uchun qo'llaniladigan usullarni keltirib o'tildi. Bu bilan yuqori samaradorlik va natijaviylikka erishishimiz aniq.*

Kalit so'zlar: *innovatsion texnologiya, axborot-kommunikatsion texnologiyalar, grafik organayzer, samaradorlik, CD- disklar.*

Bugungi tezkor rivojlanayotgan zamonda ilm-fan, texnika ham shiddat bilan o'sib bormoqda. Har bir sohada taraqqiyot ilgari qadam tashlamoqda. Xususan, chet tillarini o'qitishda ham katta o'zgarishlar, sezilarli yutuqlarga erishilmoqda. Ingliz tilini yangi pedagogik texnologiyalardan foydalanib o'quvchilarga yetkazib berish bugungi kundagi ta'limning asosiy talablaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda chet tillarini o'qitish va natijaviylik borasida mamlakatimizda chet tillarini o'qitishga, o'rganishga bo'lgan e'tibor yanada kuchaydi. Bu borada yangi bosqich va yangicha davr boshlandi. Chet tili darslarining o'qitilishi jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalaridan, interfaol usullardan va kommunikatsion-axborot texnologiyalaridan foydalanish talab qilinmoqda. Chet tilining o'qitilishi, chet tili o'qituvchilarining bilim va ko'nikmalarini baholashning umumyevropa ramkalari tavsiyanomalariga mos ravishda yangi usul va talablar ishlab chiqilmoqda. Ushbu talablarga mos ravishda o'quv xonalari stendlar va yangi axborot kommunikatsiya texnikalari bilan jihozlandi. Chet tili fani to'rt aspektga (o'qish, yozish, tinglab tushunish va gapirish) bo'linib, ularning har biri bo'yicha alohida tushuncha va ko'nikmalar berilmoqda.

Ta'lim texnologiyalari, bu ta'lim jarayonida zamonaviy axborot texnologiyalaridan unumli foydalanishdir. Shuningdek, ta'lim jarayoniga zamonaviy innovatsion texnologiyalarini olib kirish orqali ta'lim sifati va samaradorligini oshirishni nazarda tutadi. Xususan, chet tilini o'rganishda bunday axborot-kommunikatsion texnologiyalaridan foydalanishning bir qancha afzalliklari mavjuddir.

Til o'rganish va o'qitishda zamonaviy texnologiyaning roli beqiyosdir. Texnologik vositalardan foydalanish chet tili o'rganishning har bir aspekt (o'qish, yozish, tinglab tushunish va gapirish)ida qo'l keladi. Maslan, tinglab tushunish uchun, albatta kompyuter, player, CD diskarsiz bu jarayonni amalga oshirish mumkin emas. Tinglab tushunish til o'rganishning eng muhim qismlaridan biridir. Bunda o'quvchi bir paytning o'zida so'zlovchining talafuzi, Grammatik qoidalarga rioya qilganligi, so'z boyligi va uning ma'nolariga e'tibor berishi talab qilinadi. Ta'lim jarayonida zamonaviy texnologiyalardan foydalanishda o'quvchilar ham axborot - kommunikatsion

texnologiyalarni yaxshi bilish va ulardan foydalana olishi muhim omil hisoblanadi. Chet tilini zamonaviy texnologiyalardan foydalana olishi muhim omil hisoblanadi. Chet tilini zamonaviy texnologiyalardan foydalanib o'tgatish va o'rganish eng samarador usullardan biridir. Bu jarayonda, jumladan: - kompyuterlardan foydalanganda o'quvchi chet tilidagi video roliklarni, namoyishlarni, dialoglarni kino yoki multfilmlarni ham ko'rish ham eshitishi mumkin; - chet tilidagi radio eshittirishlar va televideniadagi dasturlarni eshitish va tomosha qilish mumkin. Bu texnik vositalardan foydalanish o'quvchilarning chet tilini o'rganishlari jarayonini qiziqarliroq va samaraliroq bo'lishini ta'minlanadi. Internet orqali chet tilida so'zlashuvchilar bilan muloqot qilish imkoniyati paydo bo'ladi. Email orqali xat yozishish bilan yozish mashqini takomillashtirish mumkin. Ta'lim jarayoniga zamonaviy- kommunikatsion texnologiyaarni olib kirish ulardan maqsadli va to'g'ri foydalanish, ular orqali o'quvchida chet tiliga bo'lgan qiziqishni orttirish, o'qitish samaradorligini oshirish, muhim masalalardan hisoblanadi. Bu orqali ta'limning innovatsion texnologiyalaridan foydalanish imkoniyati tug'iladi va talab ortib boradi. Bugungi kunda innovatsion ta'lim texnologiyalarining bir necha xil usullari mavjud. Ulardan darslarda mavzuni yoritishda keng va turli usullaridan foydalanilsa, darsning samaradorligi yuqori bo'ladi va o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishlarining ortishi ham ta'minlanadi. Ta'lim jarayoniga yangiliklarni olib kirish va ularni tadbqiq qilish orqali ta'lim samaradorligini oshirish nazarda tutiladi. Chet tili darslarining o'qitilishida turli rolli, harakatli o'yinlardan foydalanish ham darsga, ham til o'rganishga bo'lgan qiziqishni ortishiga sabab bo'ladi. O'quvchilarning juft yoki kichik guruhlarda ishlashlari orqali esa o'quvchilarning boshqalar bilan kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishga yordam beradi. Ingliz tili darslarida grafik organayzerlardan foydalanish mavzuni yoritishda, uni o'quvchilarga yetkazib berishda muhim vositalardan biridir. Bir mavzuni yoritishda uni o'quvchilarga yetkazib berishda eng muhim vositalardan hisoblanadi. Bir mavzuni yoritishda bir necha xil grafik organayzerlardan foydalanish mumkin. Bu grafik organayzerlardan foydalanib, mavzuga oid yangi so'zlarni, grammatik qoidalarni tushuntirish maqsadga muvofiqdir. Bunda tushunchalarning yodda saqlanib qolishi ham oson bo'ladi. Bundan tashqari chet tilini o'qitish jarayonida turli xil jadvallardan foydalanishning ham samarasi yuqoriligini sinab ko'rdik. Jadvallardan foydalanib, o'quvchilar ma'lum bir grammatik qoidani, masalan, zamonlardan foydalanib gaplar tuzish, yangi so'zlarni joylashtirib chiqish mumkin.

Chet tilini o'rganishga ehtiyoj yuqori bo'lgan bir davrda, ta'lim jarayonida zamonaviy axborot texnologiyalaridan, innovatsion ta'lim usullaridan foydalanish natijalarni yuqorilashuvi va talablarga yuqori foizlarda samaradorligi oshishiga olib keladi. Ingliz tili darslarida yuqori natijaga erishish usullari va zamonaviy yechimlari sifatida ushbu darslarda qo'llab natijalari taqqoslab ko'rilgan usullarni doimiy qo'llashni tavsiya qilamiz. Innovatsion ta'lim texnologiyalarining samaradorligi ularning ta'lim jarayonida to'g'ri va unumli foydalanilganidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasining Ta'lim to'g'risidagi Qonuni ; 2020
2. S. Burxanov, O'. Hudoyqulov – 6-sinf ingliz tili fani darsligi. T., RTM 2021.
3. N. Abdurahmonova, L. Mavlyanova “Pedagogik innovatsion texnologiyalar”. Toshkent 2014
4. Гальскова, Н. Д. О взаимодействии учителя и учащихся на уроке иностранного языка / Н. Д. Гальскова, З. Н. Никитенко // Иностранные языки в школе. - 1991. -
5. Кабакчи, В. В. Английский язык в межкультурном общении - новый аспект в преподавании английского языка // Иностранные языки в школе. - 2000. - №
6. Комаров, А. С. Творческий подход к планированию урока английского языка // Иностранные языки в школе. - 2003. - № 4.